La Girona de parada i fonda

Publiquen el segon volum de la col·lecció La gent de Girona de l'editorial Gavarres, que recupera la història de fondes, hostals i hotels de la ciutat Es destaca la importància del carrer Ciutadans a partir del segle XVIII

El gener del 1981, Manuel Bonmatí, president de l'Associació de la Premsa de Girona i fundador de la revista Presència, va escriure a la mateixa revista una crònica titulada Hotels, fondes i bars, en record dels establiments hostalers més reconeguts de Girona,els que tenien més prestigi: Italians, Centro, Peninsular i Comercio. Bonmatí assenyalava en l'article que els salons privats de l'hotel Italians –"amb una entrada àmplia i luxosa, amb una escalinata de marbre fins al primer pis"– havien estat utilitzats com a centre electoral pels principals partits, com ara la Lliga Regionalista, que hi va establir el quarter general de la campanya de les eleccions del 1931. Bonmatí escrivia que entre els clients habituals de l'Italians hi havia Francesc Cambó. La mirada al passat serveix sovint de mirall al present.

El doctor en història per la UdG Lluís Serrano (Figueres, 1975) recull aquest fragment d'hemeroteca en un dels capítols del llibre Hostals, fondes i hotels, el segon volum de la col·lecció La gent de Girona que ha publicat l'editorial Gavarres [http://www.editorialgavarres.cat] amb el suport de l'Ajuntament de Girona i la col·laboració de l'Associació d'Hostaleria de Girona i amb què s'ha volgut fer "viatge per la història de la ciutat" a través d'uns negocis "dinàmics" i que "són el reflex de la societat de cada moment", segons recull Lluís Serrano en la introducció. El director de l'editorial Gavarres, Àngel Madrià, definia la feina feta per Lluís Serrano "de picapedrer", en un any llarg de treball fent una recerca exhaustiva en arxius, padrons i censos i també guies de la ciutat, que han contribuït a situar-les al mapa, i revisant la bibliografia existent. En el llibre s'inclou una part de testimonis, dinou entrevistes a propietaris o treballadors de famílies hoteleres. Quant a la part històrica, Serrano assenyala la importància del carrer Ciutadans: "Era un centre neuràlgic, estació i lloc d'aturada de carruatges, un final d'etapa, i ja en el segle XVIII tenim notícies d'establiments de fondes, que oferien aquest servei i, a més a més, eren lloc de postes, parada de les diligències i on els viatgers deixen referències." En aquest sentit, el 1780, Rafael d'Amat, baró de Maldà, qualificava la casa de l'hostal de la Fontana d'Or com "a noble i de més upa de Girona". De la seva estada, explica el baró que, després "del parenostre de les ànimes", va sopar enciam i guisat i per postres "un platet de maduixes" que "amb el sucre eren totes un delicat almívar". No només va menjar de gust, segons el seu diari, sinó que va dormir còmodament fins l'endemà, que va anar a oir missa a la catedral.

És un llibre de divulgació històrica, però també de memòria, i l'autor ha volgut donar "vitalitat" al relat de recerca combinant-lo amb anècdotes i textos literaris d'escriptors com ara Josep Pla, Josep Maria Fonalleras i Rafel Nadal. Així, Fonalleras recorda el pas per la Girona dels anys cinquanta d'Ava Gardner, que s'hostatjava a l'hotel Peninsular. L'avi de l'escriptor era el maître de l'hotel i del bar adjacent, el Savoy. A Fonalleras li agrada pensar que el seu avi era qui li portava l'esmorzar a l'habitació.

Lluís Serrano, especialitzat en la història rural, assenyala que, si bé no és la seva línia de treball a la universitat, li ha interessat sobretot el concepte de la "sociabilitat" de l'hotel, com a "lloc de trobada, d'intercanvi d'informació". També explica que ha gaudit en la recerca de les primeres fondes de la Girona medieval, una investigació molt exhaustiva, a través dels fons dels protocols notarials, entre d'altres, i amb la col·laboració del medievalista Albert Reixach. A la Girona dels segles XIV i XV, quan va ser cruïlla de camins i plaça forta del regne, Lluís Serrano situa dos pols: el burg de Sant Feliu i el barri de Mercadal, i amb noms com l'hostal d'en Lapart, el del Capell i el del Bordell. A l'exhaustivitat i detall del llibre es refereix el periodista Salvador Garcia-Arbós, en el

pròleg, quan destaca que “inspira una novel·la històrica ben documentada, començant a la plaça de les Albergueries”.

Els piemontesosEl llibre revela també una dada “molt interessant”, segons l’historiador Lluís Serrano: la presència de piemontesos en tant que gestors d’alguns d’aquests negocis. Tal com recull el llibre, d’aquí neix la fonda dels Italians, més endavant Gran Hotel de Italianos, “que va ser una de les referències hostaleres més importants de Girona”. Estava situada al carrer Ciutadans, número 16, l’antiga casa senyorial dels Campmany, i va ser fundada per Amadeu Vietti, antic hostaler de la Fontana d’Or, que hauria comprat l’edifici el 1877. Havent consultat els padrons municipals, el 1856 hi havia quatre fondistes italians. Entre el 1852 i el 1936, van arribar a Girona diferents famílies del nord d’Itàlia, moltes procedents de la província de Novara, com ara els Nicolazzi, fundadors de la fonda de Sant Antoni, precedent de l’hotel Peninsular.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 18-12-2017 Pàgina 26

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1304973-la-girona-de-parada-i-fonda.html